

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๔/๒๕๖๒

เรื่องพิจารณาที่ ๑๐/๒๕๖๒

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ประเด็นวินิจฉัย

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) หรือไม่ และนับแต่เมื่อใด

ความเห็น

สืบเนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง ได้ตรวจสอบคุณสมบัติของนายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ถูกร้อง หลังจากการเลือกตั้งทั่วไปในวันอาทิตย์ที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ แล้วพบว่าผู้ถูกร้องซึ่งถือหุ้นอยู่ในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น เลขหมายของหุ้นตั้งแต่หมายเลข ๑๓๕๐๐๐๑ ถึงหมายเลข ๒๐๒๕๐๐๐ ซึ่งบริษัทฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนใดๆ ตามแบบนำเสนอการเงิน (แบบ ส.บข. ๓) ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่าบริษัทฯ มีรายได้จากการผลิตสื่อ โดยผู้ถูกร้องถือหุ้นจำนวนดังกล่าวตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อยมา จนกระทั่งเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นจำนวนดังกล่าวให้แก่นางสมพร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องยังคงเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ซึ่งประกอบกิจการหนังสือพิมพ์ หรือสื่อมวลชนใดๆ ในวันสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งผู้ถูกร้อง ได้ยื่นสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อพรรคอนาคตใหม่ต่อผู้ร้องในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ มีรายชื่อของผู้ถูกร้องอยู่ในลำดับที่ ๑ จึงเป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

นายธนาธรฯ ผู้ถูกร้องได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารประกอบต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยความโดยสรุปดังนี้ ในประการแรก คัดค้านว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจยื่นคำร้องดังกล่าวนี้เพราะการสอบสวนของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้อง กระทำไปโดยไม่ชอบ ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องได้นำพยานหลักฐาน

เข้าชี้แจงให้เสร็จสิ้นเสียก่อนจึงเป็นการฟ้องคดีโดยไม่สุจริตและกลั่นแกล้งผู้ถูกร้องในทางการเมือง ประการที่สอง บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ไม่ได้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชน โดยเลิกกิจการ และเลิกจ้างพนักงานทั้งหมดของบริษัทจำนวน ๑๔๕ คนไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และจัดแจ้งการหยุดกิจการชั่วคราวต่อสำนักงานประกันสังคม วันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๒ และไม่ได้กลับมาผลิตอีกเลย และประการที่สาม ผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๘ เรื่อยมาจนกระทั่งวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้ทำสัญญา โอนขายหุ้นดังกล่าวให้แก่นางสมพรฯ และนางสมพรฯ ได้จ่ายเงินค่าหุ้นเป็นเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จำนวนเงิน ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกร้องไปในวันที่ โอนหุ้นกันดังกล่าวแล้ว และมีการลงรายการในเอกสารสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ระบุว่ามีการ โอนหุ้นจำนวนดังกล่าวของผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ให้แก่นางสมพรฯ แล้ว แต่การแจ้ง เปลี่ยนแปลงการโอนหุ้นของบริษัทฯ ตามแบบ บอจ.๕ ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กลับปรากฏหลักฐานการแจ้งเปลี่ยนแปลงหุ้นของผู้ถูกร้องเป็นของนางสมพรฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ กรณีจึงมีปัญหาว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วผู้ถูกร้องได้มีการโอนหุ้นของผู้ถูกร้องจำนวนดังกล่าว ไปให้นางสมพรฯ ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่

ศาลไต่สวนข้อเท็จจริงโดยกำหนดประเด็นในการไต่สวนว่า นายธนาธรฯ ผู้ถูกร้อง ได้โอนหุ้น ของผู้ถูกร้องจำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ให้แก่นางสมพรฯ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่ ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ยุติว่า บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด จัดทะเบียนเป็นนิติบุคคลเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๑ เดิมชื่อบริษัท โซลิต มีเดีย (ประเทศไทย) จำกัด ซึ่งต่อมาได้จดทะเบียนเปลี่ยนชื่อ เป็นบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด โดยมีวัตถุประสงค์ตามหนังสือบริคณห์สนธิว่าเป็นผู้ประกอบการ หนังสือพิมพ์และสื่อมวลชนใดๆ ซึ่งตามแบบนำส่งงบการเงิน (แบบ ส.บข.๓) ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ระบุว่าบริษัทมีรายได้จากการขายนิตยสารและการให้บริการโฆษณา ผู้ถูกร้อง เป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทดังกล่าว จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น เลขหมายของหุ้นตั้งแต่หมายเลข ๑๓๕๐๐๐๑ ถึงหมายเลข ๒๐๒๕๐๐๐ ให้แก่นางสมพรฯ โดยทำเป็นหนังสือตราโอนหุ้น และมีการชำระเงินค่าหุ้น ด้วยเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) จำนวนเงิน ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกร้องไปใน วันที่โอนหุ้นกันดังกล่าวแล้ว และมีการลงรายการในเอกสารสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ระบุว่า มีการโอนหุ้นจำนวนดังกล่าวของผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ให้แก่นางสมพรฯ แล้ว แต่การ แจ้งเปลี่ยนแปลงการโอนหุ้นของบริษัทฯ ตามแบบ บอจ.๕ ที่ยื่นต่อกรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ กลับปรากฏหลักฐานการแจ้งเปลี่ยนแปลงหุ้นของผู้ถูกร้องเป็นของนางสมพรฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม

๒๕๖๒ กรณีจึงมีปัญหาว่าโดยข้อเท็จจริงแล้วผู้ถูกร้องได้มีการโอนหุ้นของผู้ถูกร้องจำนวนดังกล่าวไปให้นางสมพรฯ ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงหรือไม่

เห็นว่า เมื่อทางไต่สวนไต่สวนไต่ความว่า หุ้นของผู้ถูกร้องดังกล่าวโอนให้แก่นางสมพรฯ ผู้เป็นมารดาของผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ และในวันเดียวกันนั้นนางสมพรฯ ก็ได้จ่ายค่าหุ้นจำนวนเงิน ๖,๗๕๐,๐๐๐ บาท เป็นเช็คธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ให้แก่ผู้ถูกร้องในวันเดียวกันกับวันที่มีการโอนหุ้นนั้น แต่ต่อมาในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ ก็ได้ความว่านางสมพรฯ ได้โอนหุ้นจำนวนดังกล่าวนี้ให้แก่นายทวี จรุงสถิตพงศ์ ซึ่งเป็นหลานของนางสมพรฯ และต่อมาในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ บริษัทฯ ได้จัดประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้นก็ปรากฏจากรายงานการประชุมว่านายทวีฯ จะโอนหุ้นจำนวนดังกล่าวกลับคืนแก่นางสมพรฯ อีก จึงเห็นว่า กระบวนการโอนหุ้นสลับกันไปมาดังกล่าวนี้มีขั้นตอนส่อไปในทางเป็นพินิจ ล้วนแต่เป็นเหตุให้เกิดความสงสัยไม่น่าเชื่อในเมื่อผู้ถูกร้องโอนหุ้นดังกล่าวให้นางสมพรฯ ซึ่งเป็นมารดาที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดในฐานะมารดากับบุตรก็มีการจ่ายเงินค่าหุ้น แต่เมื่อนางสมพรฯ ได้รับหุ้นดังกล่าวแล้ว ได้โอนต่อให้นายทวีฯ ซึ่งเป็นหลานนางสมพรฯ กลับไม่คิดเงินค่าหุ้น เป็นการโอนหุ้นให้โดยเสนหาไม่มีค่าตอบแทน แม้นนางสมพรฯ ได้เบิกความในชั้นไต่สวนว่านายทวีฯ ซึ่งเป็นหลาน อยากเข้ามาทำงานด้านสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อช่วยแก้ปัญหาฟื้นฟูให้บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด เนื่องจากนายทวีฯ จบการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ มีความรู้พร้อมที่จะทำงานด้านสื่อและสิ่งพิมพ์ได้ก็ตาม แต่ก็เป็นการโอนหุ้นที่ส่อแสดงความผิดปกติ ในเมื่อหุ้นบริษัทฯ ยังมีมูลค่าที่นางสมพรฯ รับโอนมาจากผู้ถูกร้องซึ่งเป็นบุตรยังต้องจ่ายเงินค่าหุ้นให้แก่บุตร แต่นายทวีฯ ซึ่งเป็นหลานนางสมพรฯ กลับยกให้โดยเสนหาไม่มีค่าตอบแทนใด ๆ เลย และข้อเท็จจริงยังไต่ความต่อมา เมื่อนายทวีฯ รับโอนหุ้นจากนางสมพรฯ มาแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ นายทวีฯ ได้โอนหุ้นคืนให้นางสมพรฯ ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นายทวีฯ ถือหุ้นอยู่เพียง ๒ เดือน เท่านั้น เนื่องจากนายทวีฯ อ้างว่าได้เข้าไปศึกษากิจการของบริษัทฯ แล้วเห็นว่าต้องใช้เงินลงทุนเพิ่มอีกหลายล้านบาทเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการเข้าไปฟื้นฟูกิจการบริษัท ซึ่งนางสมพรฯ เห็นว่าไม่คุ้มค่าที่จะลงทุนทำกิจการของบริษัทฯ อีกต่อไป จึงให้นายทวีฯ คืนหุ้นแก่นางสมพรฯ แม้นางสมพรฯ และนายทวีฯ ได้เบิกความสอดคล้องกันในข้อนี้ แต่ศาลเห็นว่ากระบวนการโอนหุ้นดังกล่าวเป็นพินิจขัดกับปกติวิสัยของนักลงทุนทั่วไปที่จะเข้าไปฟื้นฟูกิจการใดของบริษัท นายทวีฯ ก็ควรเข้าไปศึกษาโครงสร้างธุรกิจและศักยภาพของบริษัท ให้กระจ่างเสียก่อนที่จะคิดวางแผนฟื้นฟูและรับโอนหุ้นมาเป็นของตนว่า บริษัทฯ มีความสามารถที่จะดำเนินกิจการให้มีโอกาสกลับมามีกำไรต่อไปได้หรือไม่ แม้นางสมพรฯ เองซึ่งถือได้ว่าเป็นนักธุรกิจชั้นนำคนหนึ่งของประเทศ มีบริษัทในกลุ่มเครือกิจการที่ตนเองควบคุมและบริหารกิจการอยู่หลายสิบบริษัท

ก็น่าจะรู้ดีกว่านายทวิฯ เสียอีกว่ากิจการของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ที่ทำสื่ออยู่ในขณะนี้สมควรที่จะดำเนินธุรกิจของบริษัทต่อไปได้หรือไม่ โดยที่นางสมพรฯ ไม่จำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงนี้จากนายทวิฯ แต่อย่างใดเลย จึงเห็นว่ากระบวนการโอนหุ้นตั้งแต่ผู้ถูกร้องโอนให้นางสมพรฯ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ต่อมานางสมพรฯ โอนให้นายทวิฯ ในวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๒ และนายทวิฯ โอนกลับคืนให้นางสมพรฯ ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นการทำเอกสารเพื่อสร้างหลักฐานขึ้นให้สอดคล้องกับหลักฐานในสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) และสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นได้เองภายในของบริษัทและได้นำหลักฐานจากสมุดทะเบียนผู้ถือหุ้นของบริษัทฯ ไปยื่นจดทะเบียนแปลงผู้ถือหุ้นต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท สำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ จะได้ไม่ทิ้งช่วงหรือระยะเวลาจนเป็นที่ผิดสังเกตว่า ในเมื่อผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นให้แก่นางสมพรฯ ไปตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ แล้ว เพราะเหตุใดบริษัทจึงไม่ส่งเรื่องการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นไปให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครเปลี่ยนแปลงรายชื่อให้ถูกต้องสมบูรณ์ตามกฎหมายเพื่อใช้เป็นหลักฐานทางราชการที่สามารถยืนยันต่อบุคคลภายนอกได้ ในเมื่อผู้ถูกร้องทราบดีว่าช่วงเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องต้องใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อและไม่สามารถถือหุ้นสื่อในบริษัทฯ ได้ ดังนั้น ข้อต่อสู้ของผู้ถูกร้องที่อ้างว่าเหตุที่ไปดำเนินการยื่นสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครล่าช้า เพราะบริษัทได้เลิกจ้างพนักงานตั้งแต่วันที่ ๒๕๖๑ จึงไม่มีพนักงานของบริษัทที่จะรับผิดชอบดำเนินการในเรื่องนี้ ก็ขัดแย้งกับคำเบิกความของนางสาวลาวัลย์ จันทร์เกษม พนักงานในกลุ่มบริษัทของนางสมพรฯ มารดาของผู้ถูกร้อง ที่เบิกความว่า ถ้าหากนางสมพรฯ สั่งให้ไปทำเรื่องแจ้งการโอนหุ้นนางสาวลาวัลย์ฯ ก็สามารถทำได้หรือสามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนได้ นอกจากนี้ การแจ้งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานครตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๑๓๙ แม้จะมีได้กำหนดให้ต้องแจ้งในทันทีที่มีการโอนหุ้นโดยกำหนดเพียงให้ต้องแจ้งอย่างน้อยปีละครั้งก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติที่ผ่านมา บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด มีการแจ้งภายในเวลาใกล้เคียงกับวันที่มีการโอนหุ้นการที่บริษัทฯ ไม่แจ้งการโอนหุ้นในกระบวนการดังกล่าวข้างต้นภายในระยะเวลาตามปกติ แต่กลับมีการแจ้งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทกรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ จึงเป็นข้อพิรุธทำให้ไม่มีน้ำหนักพอที่จะรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องได้โอนหุ้นดังกล่าวให้กับนางสมพรฯ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริง ทั้งในขณะที่ผู้ถูกร้องกำลังถูกตรวจสอบในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ เรื่องการถือหุ้นสื่อดังกล่าวก็ได้ความว่า

บริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ยังไม่ได้เลิกกิจการจริงหรือมีการจดทะเบียนเลิกบริษัทฯ อย่างเป็นทางการ จึงต้องฟังว่าบริษัทฯ ยังมีวัตถุประสงค์ในการทำสื่อหรือสิ่งพิมพ์อยู่ตามปกติ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ เมื่อนำกระบวนการโอนหุ้นดังกล่าวเชื่อมโยงกับเช็คที่นางสมพรฯ สั่งจ่ายค่าหุ้นให้กับผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ว่าเหตุใดจึงมีการนำเช็คฉบับดังกล่าวนี้เข้าบัญชีเรียกเก็บเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นระยะเวลาานมากถึง ๔ เดือน อันเป็นการเรียกเก็บเงินตามเช็คที่นานผิดปกติ ซึ่งนำไปสู่ประเด็นให้เกิดความสงสัย ก็ได้ความว่า เมื่อกำหนดการเลือกตั้งทั่วไปของสมาชิกผู้แทนราษฎรในเขตพื้นที่กำหนดการเลือกตั้งในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ นั้น ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๒ สำนักข่าวอิศราได้นำเสนอข่าวทำนองปรากฏในข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องนั้นยังถือหุ้นสื่ออยู่ในบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด และปรากฏหลักฐานข้อมูลทางทะเบียนที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ว่าผู้ถูกร้องเพิ่งได้โอนหุ้นสื่อในบริษัทฯ ในวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ย่อมแสดงว่าก่อนหน้านี้ ผู้ถูกร้องยังเป็นผู้ถือหุ้นสื่อในบริษัทฯ ดังกล่าว อันจะมีผลต่อการสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของผู้ถูกร้องที่ยื่นสมัครในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ต่อมาในวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องได้ออกมาแถลงต่อหน้าสื่อมวลชนว่าหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ดังกล่าวนั้น ผู้ถูกร้องได้โอนไปแล้วตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ พร้อมทั้งแสดงหลักฐานการโอนหุ้นต่อหน้าสื่อ เพื่อเป็นการแก้ข่าวไม่ให้สังคมเข้าใจผิด ดังนั้น เช็คค่าหุ้นที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้รับเป็นค่าโอนหุ้นจากนางสมพรฯ จึงปรากฏเป็นหลักฐานขึ้นมาเป็นครั้งแรกในจังหวัดช่วงเวลานั้นด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงน่าเชื่อว่าเช็คค่าหุ้นที่ผู้ถูกร้องนำมาแสดงซึ่งได้ปรากฏต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรก เช็คของธนาคารดังกล่าวนี้ ไม่มีทางที่จะเรียกเก็บเงินได้ก่อนวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๒ ทั้งที่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้รับเช็คมาตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ แล้ว แต่เพราะเหตุใดจึงไม่มีการเรียกเก็บเงินตามเช็คนั้น จึงเป็นการผิดปกติของวิญญูชนโดยทั่วไปที่นางรวีพรรณ จึงรุ่งเรืองกิจ ภริยาผู้ถูกร้องอ้างว่า เก็บเช็คค่าโอนหุ้นดังกล่าวนี้ไว้ตั้งแต่วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ และอ้างว่าติดธุระไม่สะดวกที่จะนำเช็คที่ดังกล่าวนี้ไปเข้าบัญชีธนาคารเพื่อเรียกเก็บเงิน แต่กลับเห็นว่าการนำเช็คไปเข้าบัญชีที่ธนาคารเป็นเรื่องที่กระทำได้ง่ายและสะดวก แม้ตนเองไปไม่ได้เพราะติดธุระก็สามารถมอบหมายให้บุคคลอื่นไปดำเนินการแทนได้ ซึ่งเป็นเรื่องปกติของวิญญูชนที่เป็นนักธุรกิจโดยทั่วไปก็ดำเนินการเช่นนี้อยู่แล้ว ดังนั้น ข้ออ้างของพยานจึงไม่มีน้ำหนักให้น่าเชื่อว่าไม่สามารถนำเช็คค่าหุ้นไปเรียกเก็บเงิน เพราะเหตุดังกล่าวคำเบิกความจึงส่อไปในทางพิรุธไม่น่าเชื่อว่าจะมีการจ่ายเช็คค่าโอนหุ้นกันในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริง

นอกจากนี้ เมื่อกระบวนการโอนหุ้นระหว่างผู้ถูกร้องกับนางสมพรฯ ไม่น่าเชื่อและเมื่อนำพฤติการณ์แห่งคดีดังกล่าวมาพิเคราะห์เชื่อมโยงกับเช็คชำระค่าหุ้นที่ผู้ถูกร้องได้รับมาดังกล่าวก็มีการเรียกเก็บเงินล่าช้าเป็นพิรุณล้วนแต่เป็นเหตุผลให้เกิดความสงสัยว่าผู้ถูกร้องจะได้โอนหุ้นครั้งนี้ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริงดังที่ผู้ถูกร้องกล่าวอ้างหรือไม่ ประกอบกับพยานที่เบิกความในชั้นไต่สวนซึ่งตัวผู้ถูกร้องในฐานะพยานก็เบิกความเป็นพิรุณหลายชั้นตอนโดยเฉพาะในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในวันดังกล่าวผู้ถูกร้องได้ไปปรากฏตัวปราศรัยหาเสียงอยู่ที่จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ผู้ถูกร้องอ้างว่าได้เดินทางกลับจากจังหวัดบุรีรัมย์มาทำการโอนหุ้นได้ทันในวันเดียวกันโดยถึงบ้านพักที่กรุงเทพมหานครในเวลาประมาณ ๑๗.๐๐ น. นั้น เมื่อศาลได้ถามผู้ถูกร้องถึงรายละเอียดกำหนดการที่ผู้ถูกร้องต้องปราศรัยหาเสียงอยู่ที่จังหวัดบุรีรัมย์และต้องเดินทางกลับมาดำเนินการโอนหุ้นที่กรุงเทพมหานครในวันเดียวกันนั้น พยานไม่สามารถตอบรายละเอียดเกี่ยวกับกำหนดการต่างๆ ได้และผู้ถูกร้องในฐานะพยานเพียงแต่ใช้คำตอบทำนองว่าไม่ทราบหลายคำถาม ทั้งที่เรื่องกำหนดการดังกล่าวนั้นก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวผู้ถูกร้องเองทั้งสิ้น นอกจากนี้เมื่อศาลได้สอบถามเกี่ยวกับขั้นตอนการโอนหุ้นของบริษัท วี-ลัค มีเดีย จำกัด ในวันดังกล่าวนี้ว่า ผู้ถูกร้องมีการเตรียมการอย่างไร วิธีการชำระเงินอย่างไร ผู้ถูกร้องกลับเบิกความตอบศาลว่าไม่ทราบในรายละเอียดดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ ทั้งที่การโอนหุ้นดังกล่าวเป็นการโอนหุ้นของผู้ถูกร้องและตัวผู้ถูกร้องได้รับคำตอบแทนอันเป็นประโยชน์แก่ตัวผู้ถูกร้องเองทั้งสิ้น ประกอบกับพยานที่เกี่ยวข้องในการโอนหุ้นครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นนายณัฐนนท์ อภินันท์ ทนายความผู้จัดทำตราสารการโอนหุ้น ซึ่งได้เบิกความยอมรับว่าตนเองทำงานเป็นทนายความของพรรคอนาคตใหม่ซึ่งมีผู้ถูกร้องเป็นหัวหน้าพรรค และนางสาวลาวัลย์ จันทร์เกษม กับ นางสาวกานต์ฐิตา อ่วมงามขำ ซึ่งเบิกความว่าเป็นพยานลงลายมือชื่อรับรองในตราสารการโอนหุ้น ก็ทำงานเป็นพนักงานของบริษัท ไทยซัมมิท โอโตพาร์ท อินดัสตรี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทในกลุ่มบริษัทของมารดาผู้ถูกร้อง ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ว่า พยานที่กล่าวมานั้นเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับผู้ถูกร้องทั้งหมด ดังนั้นการที่ผู้ถูกร้องได้เบิกความตอบศาลว่าตนเองไม่ทราบในรายละเอียดของการโอนหุ้นในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นเรื่องที่มาตราของผู้ถูกร้องเป็นคนจัดหาและเตรียมการเองทั้งหมดนั้นจึงเป็นเหตุผลที่มีน้ำหนักน้อย เพราะบุคคลดังกล่าวนี้เป็นกลุ่มคนทำงานร่วมกันกับผู้ถูกร้องและผู้ถูกร้องเคยรู้จักมาก่อนสามารถติดต่อหาบุคคลดังกล่าวได้โดยไม่ยาก การที่ผู้ถูกร้องในฐานะพยานตอบศาลหลายครั้ง ทำนองว่า “ไม่ทราบ” จึงไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะสนับสนุนให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการโอนหุ้นของผู้ถูกร้องกับนางสมพรฯ มารดาผู้ถูกร้องในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ เป็นข้อเท็จจริงที่รับฟังได้

จากเหตุผลและผลตั้งวินิจฉัยแล้วข้างต้นเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้โอนหุ้นของบริษัท วี-ลัก มีเดีย จำกัด จำนวน ๖๗๕,๐๐๐ หุ้น ให้แก่นางสมพรฯ ในวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ จริง เชื่อว่าผู้ถูกร้องครองถือหุ้นในบริษัทฯ ตลอดมาจนถึงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ จึงได้มีการจดทะเบียนการโอนหุ้นของผู้ถูกร้อง ให้แก่นางสมพรฯ และมีการแจ้งสำเนาบัญชีรายชื่อผู้ถือหุ้น (แบบ บอจ.๕) ต่อนายทะเบียนหุ้นส่วน บริษัทกรุงเทพมหานครเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องจึงเป็นบุคคลผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓)

ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง สิ้นสุดลงนับแต่เมื่อใด พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๒ วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อได้รับเรื่องไว้พิจารณา หากปรากฏเหตุอันสมควรสงสัยว่าสมาชิกผู้ถูกร้องมีกรณีตามที่ถูกร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้สมาชิกผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ... ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่ แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปก่อนพ้นจากตำแหน่ง” บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าวเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ซึ่งมิได้ให้อำนาจแก่ศาลรัฐธรรมนูญที่จะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลรัฐธรรมนูญจะมีคำวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องสั่งให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่นั้น ดังนั้น สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้ถูกร้อง จึงสิ้นสุดลงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๑ (๖) ประกอบมาตรา ๙๘ (๓) นับแต่วันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แต่ตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อต้องถือว่าว่างลงเมื่อวันที่ศาลได้มีคำวินิจฉัยนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔๒ เพื่อให้ทางปฏิบัติในการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเข้าสู่ตำแหน่งสามารถปฏิบัติต่อไปได้

(นายบุญส่ง กุลบุพผา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ